

1997-12-05

231-11165-97
25 02 143

Enligt sändlista

NATURRESERVATET TRUTSKÄR I KALIX KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7§ naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Norrbottens län.

UPPGIFTER OM RESERVATET

Reservatets namn:	Trutskär
Kommun:	Kalix
Lägesbeskrivning:	9 km SO Karlsborg. Gröna (topografiska) kartan 25M SO
Fastigheter:	Trutskär 1:1
Area:	66 ha
Därav landarea:	23 ha
Markägare:	Staten. Marken förvaltas av Statens Fastighetsverk

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet omfattar 22,6 ha av ön Trutskär (med en total yta av 27 ha) belägen i den centrala delen av Kalix skärgård. Dessutom ingår ett par närliggande rev öster om ön på 0,3 samt 0,1 ha. Längs Trutskärs västra strand finns äldre och yngre stugbebyggelse vilken har undantagits ur reservatet.

En hel del vedtäckt har förekommit på ön vilket gör att död ved endast förekommer i mycket sparsam mängd. Då skogen inte har påverkats av modernt skogsbruk har dock kontinuiteten i trädsiktet bibehållits vilket ger goda förutsättningar för utvecklandet av ett naturskogstillstånd. I närheten av reservatet går stråk av kalksten- och dolomitberggrund vilket sannolikt har gett avlagringar av rikare jordarter även på Trutskär. Ön är därför intressant ur botanisk synvinkel. Bland annat förekommer den sällsynta **strandvivan** (*Primula nutans*) ängs öns stränder.

1997-12-05

231-11165-97
25 02 143

På Trutskär dominerar granskog av frisk blåbärstyp. Skogen i den nordligaste delen är utglesad och har stora beståndsluckor, ofta med rönnsnår och ett frodigt fältskikt av välväxta hallonsnår, mjölkört och ekbräken. Landtungan som sträcker sig ut på öns östra sida har i granskogen ett rikligt inslag av döda och döende enbuskar. Dessa vittnar om det fårbeete som i äldre tider förekom på ön. Senare tiders utglesning av granskogen har fläckvis gett ett stort inslag av rönn- och björksly tillsammans med tall- och granplantor.

Under den kraftiga stormen 1982 fälldes ett brett skogsstråk längs med östsidan på södra halvan av ön. Den stormfällda gatan har rensats på döda- och döende träd och nu växer här lövsly.

Det finaste skogspartiet finner man centralt i den södra delen av ön. Granskogen är visserligen städad men den har en tydligare naturskogsprägel. Torrträd finns i mycket sparsam omfattning, men här finns enstaka lågor och skogen är olikåldrig och tätare än i övriga delar.

Mot stränderna står relativt opåverkad strandskog av al, rönn och björk. På de smala blockstränderna finns videbuskar och täta gräsbestånd dominerade av madrör och rödsvingel. Lysande **fackelblomster** (*Lythrum salicaria*) växer i riklig mängd längs den norra och östra stranden.

Berg i dagen och blockrika partier präglar Trutskärs södra och sydvästra del. Det sydvästra hörnet höjer sig upp till ca 10 m ö h och på hällorna syns tydliga räfflor som visar inlandsisens rörelseriktning i området. För allmänheten finns ett timrat vindskydd och en eldstad. Den västra sidan utgörs av hällar och storblockig terräng med ett magert fältskikt av kråkbär, lingon och enbuskar. Ett blockfält breder ut sig i syd-nordlig riktning en bit in i skogen.

ÄRENDETS BEREDNING

Kronholmarna i Norrbottens skärgård (med undantag för Brändöskäret 1:1 och Sandön 5:1 Tjuvholmen) avsattes genom Domänverkets beslut 1988-09-05 som domänreservat. Vid Domänverkets bolagisering 1992 beslutades att samtliga kronholmarna skulle kvarstå i statens ägo och under Statens fastighetsverks förvaltning.

Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk (SFV) slöt 1995-10-27 en överenskommelse om att mark med särskilt stora naturvärden skulle kunna förordnas som naturreservat utan ersättningsanspråk från SFV. I överenskommelsen ingick bland annat kronholmarna. Regeringen gav i uppdrag till berörda länsstyrelser att med utgångspunkt i överenskommelsen besluta om erforderliga förordnanden enligt naturvårdslagen (1964 : 822).

Länsstyrelsen har nu utrett naturvärdena på kronholmarna. En stor del av Trutskär bedöms ha så höga naturkvalitéer att bildande av naturreservat är motiverat.

1997-12-05

231-11165-97
25 02 143

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara öns naturliga successioner, flora och fauna. Ändamålet är även att bevara de typiska landformer och jordarter, vilka bildats och fortfarande bildas av vind- och vågverkan på de nya stränder som genom landhöjningen reser sig ur havet. Inom ramen för dessa mål skall reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen att i beslutet angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom reservatet.

1. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd
2. Ta bort eller upparbeta stående eller liggande döda träd
3. Skada eller förändra mark eller vegetation så väl på land som på havsbotten, till exempel genom att anordna upplag, gräva, schakta, dika eller muddra
4. Uppföra byggnad eller anläggning
5. Anlägga väg, samt luft- eller markledning
6. Sätta upp tavla, plakat eller skylt
7. Jaga på Trutskärsrevet intill 100 meter från land. Länsstyrelsen kan dock tillåta skydds jakt.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för underhåll av befintliga stigar, enslinjer, sjömärken eller de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen. Lokalisering och utformning av eventuella nya anläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall dock ske i samråd med länsstyrelsen (20 § naturvårdslagen).

Inom reservatet får fiske bedrivas i enlighet med bestämmelserna i gällande fiskelag.

1997-12-05

231-11165-97
25 02 143

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om markägarens skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla de åtgärder och anläggningar som erfordras för:

1. Reservatets vård och skötsel
2. Besökande allmänhet
3. Sjösäkerhet

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Reservatet är tillgängligt enligt allemansrätten. Förutom de inskränkningar som följer av andra lagar och förordningar gäller förbud att:

1. Skada mark eller vegetation, även döda stående eller liggande träd
2. Störa djurlivet
3. Elda direkt på klipphällar

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter och åtgärder som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 2.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge undantag från gällande reservatsföreskrifter (12 § naturvårdslagen).

GÄLLANDE REGLER

För att skydda det känsliga djurlivet och förhindra skador på vegetationen är det enligt länsstyrelsens beslut 1976-02-10 (11.1291-886-76) förbjudet att köra med motordrivet fordon i terräng på samtliga öar och holmar i Norrbottens skärgård. Enligt beslutet är det dock tillåtet att framföra motordrivet fordon i terräng för bl a följande ändamål:

1. Statliga och kommunala tjänstemän i tjänsteärende
2. Stugägares färd till egen stuga. Härvid skall närmaste väg mellan strand och stugplats användas
3. Parkering av skoter i strandområde i samband med rastning

1997-12-05

231-11165-97
25 02 143

ÖVRIGT

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet enligt bilaga 3.

Ett övergripande beslut om vilka av skärgårdens domänreservat som skall omföras till naturreservat har tagits av länsstyrelsens styrelse 97-12-05. Trutskär (del av) ingår bland dessa domänreservat.

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn Rosengren. Föredragande var avdelningsdirektör Bengt Landström. I den slutliga handläggningen har länsexperten för naturvård Hans Furmark, biolog Camilla Carlsson samt företrädare för rättsenheten deltagit.

Björn Rosengren

Bengt Landström